

Kiezen voor landbouw

Nieuwsflits nr. 2, extern

Februari 2006

Toegang tot kennis is cruciaal

Foto: Fotobureau Mieke van Engelen, Den Haag

In de landbouw van de toekomst is kennis van cruciaal belang om de goede internationale concurrentiepositie van de Nederlandse agrarische sector te behouden en te versterken. In de visienota Kiezen voor landbouw is daarom een centrale plaats ingeruimd voor 'kennis die antwoorden geeft op de problemen van de toekomst'.

Een nauwe samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid is essentieel. Het ministerie van LNV werkt aan een goede kennisinfrastructuur. Daarin staat de ondernemer centraal: in de eerste plaats moet kennis toegankelijk en bruikbaar zijn 'aan de keukentafel'.

Ook zullen ondernemers zelf op zoek moeten gaan naar kennis. Zij zijn zelf

overigens ook een bron van kennis - voor elkaar en als leerbedrijf voor 'groene' studenten. De sector neemt zelf het initiatief: er zijn de afgelopen jaren - met steun van LNV - veel succesvolle projecten op het gebied van kennis opgezet. De omslag van een ambachtelijke naar een kennisintensieve bedrijfstak is in volle gang.

Kennis in de praktijk

Foto: Fotobureau Mieke van Engelen, Den Haag

Kiezen voor landbouw legt het initiatief bij ondernemers. Zij bepalen hoe de landbouw van morgen eruit gaat zien. Dat de agrarische sector die uitdaging ook op kennisgebied aan kan, blijkt wel uit de vele projecten voor kennisuitwisseling die de laatste jaren - gesteund door LNV - zijn opgestart. Drie concrete voorbeelden.

De Melkvee Academie: boeren leren van boeren

Leren in de praktijk. Kennis uitwisselen met collega-ondernemers. In de melkveesector hebben ze daar goede ervaringen mee. Precies een jaar geleden werd de Melkvee Academie opgericht - 'een eigentijds landelijk kennisnetwerk waarin boeren leren van boeren'. In dit eerste jaar hebben al 1.000 verschillende ondernemers de activiteiten bezocht. Ongeveer 650 melkveehouders zijn inmiddels deelnemer van de Academie geworden.

de Melkvee

A C A D E M I E

In de Melkvee Academie delen melkveehouders hun know-how, visie en ervaringen. Informatie over het agrarische bedrijf en over innovatie, maar ook over effectieve bedrijfsvoering en modern ondernemerschap. Regelmatig wordt ook een beroep gedaan op ondernemers, adviseurs en netwerken buiten de sector.

De Melkvee Academie werkt volgens het principe van halen en brengen - op allerlei manieren. Via het digitale forum en de kennisbank wordt informatie uitgewisseld. Ook in de praktijk steunen de deelnemers elkaar. Zo zijn er 'praktijkplaatsen' - ondernemers die hun deuren

openstellen voor collega's - en boerencoaches. Spil van de Academie zijn de 'kennismakelaars': melkveehouders die parttime in dienst zijn van de Melkvee Academie om vraag en aanbod binnen hun regio bij elkaar te brengen. Zij signaleren welke thema's er spelen en organiseren aan de hand daarvan diverse activiteiten. Een voorbeeld hiervan zijn de Melkveecafés: informatie- en discussieavonden over actuele onderwerpen als Slim boeren, Samenwerken en Grip op de markt.

Partners Melkvee Academie: LTO Rundveehouderij, Animal Sciences Group (Wageningen UR). De Melkvee Academie wordt financieel gesteund door LNV. Meer informatie: www.melkveeacademie.nl

Kennis op de Akker: onderzoeksresultaten praktisch toepasbaar

Om de internationale concurrentie een slag voor te blijven, is het van belang dat resultaten uit wetenschappelijk onderzoek hun weg vinden naar de praktijk van de ondernemer.

Het project Kennis op de Akker (KodA) wil de link tussen onderzoeker en ondernemer versterken, door kennis uit wetenschappelijk onderzoek beschikbaar én bruikbaar te maken voor akkerbouwers. Niet via lijvige rapporten, maar via slimme digitale toepassingen die de ondernemers direct kunnen inzetten voor hun bedrijfsvoering - met name voor duurzame verbetering van kwaliteit en rendement. Het agrarische bedrijfsleven bepaalt hoe de nieuwe toepassingen eruit gaan zien. Een groep van telers en ketenpartners stemt intensief af met ontwikkelaars en test de toepassing in de praktijk.

Ondernemers met een goed plan kunnen contact opnemen met een of meerdere KodA-partners uit het bedrijfsleven. Als een partner achter het plan staat, neemt hij het in uitvoering óf vraagt aan KodA om dit plan samen te realiseren. Zo vormt zich een sterk netwerk van telers, ketenpartners, onderzoekers en ontwikkelaars. Op deze manier ontstaat rechtstreekse samenwerking tussen de partijen die de vernieuwing in de akkerbouwpraktijk moeten doorvoeren.

ZLTO-LTO Projecten en Wageningen UR verzorgen het programma-management van KodA. Het project is gestart op 1 januari 2006. De komende vier jaar steunt LNV Kennis op de Akker met een subsidie van vier miljoen euro. Het bedrijfsleven levert inzet voor hetzelfde bedrag.

KodA-partners uit het bedrijfsleven: Avebe, IRS, CSM Suiker, Cosun, CSV, Nedato, Meneba, Agrifirm, CZAV, Kon. Maatschap de Wilhelminapolder, Vertis, HPA, LTO Noord, NCB-Ontwikkeling/ZLTO. Meer informatie: [HYPERLINK 'http://www.kennisopdeakker.nl/'](http://www.kennisopdeakker.nl/) \o '<http://www.kennisopdeakker.nl/>' www.kennisopdeakker.nl

Groene kennis Coöperatie: groene kennis beter benutten

Nederland is van oudsher sterk in groene kennis. Dat enorme kennispotentieel moeten we optimaal benutten, vindt de Groene kennis Coöperatie (GKC). Of het nu gaat om de nieuwste landbouwtechnieken, om voedselveiligheid of natuurbescherming: groene kennis moet op de goede plek terechtkomen. Het onderwijs speelt daarin meer en meer een sleutelrol.

Sinds april 2005 werken in de GKC alle groene onderwijsinstellingen van Nederland samen aan onderwijs-

vernieuwing en verbetering van de 'kenniscirculatie': de kennisuitwisseling tussen scholen, onderzoekscentra en ondernemers.

De laatste jaren is de binding tussen de groene school en de ondernemer sterker geworden. Competentiegericht leren is gemeengoed geworden, mede op initiatief van de agrarische sector. Leerlingen en studenten op alle onderwijsniveaus - ook in het agrarisch onderwijs - doen hun kennis en vaardigheden steeds vaker op buiten de schoolmuren. Via leeropdrachten en stages in bedrijven. Die meer praktijkgerichte aanpak komt het bedrijfsleven ten goede: leerlingen die van school komen, zijn beter toegerust voor het werken in een modern bedrijf.

Ook komt er via hen nieuwe kennis beschikbaar op de werkvloer. De GKC werkt eraan dat de nieuwste wetenschappelijke inzichten snel worden opgepakt in het groene onderwijs. De 70.000 'groene' studenten nemen die kennis mee naar de werkvloer. Zo vormen zij een schakel tussen wetenschappelijk onderzoek en de praktijk.

Partners Groene kennis Coöperatie: alle onderwijsinstellingen die gefinancierd worden door het ministerie van LNV. Meer informatie: [HYPERLINK 'http://www.groenekenniscooperatie.nl/'](http://www.groenekenniscooperatie.nl/) www.groenekenniscooperatie.nl; zie ook: www.groenkennisnet.nl

Leerlingen werken met 'Kiezen voor landbouw'

Leerlingen en studenten in het agrarisch onderwijs gaan dit jaar aan de slag met 'Kiezen voor landbouw'. De Groene kennis Coöperatie ontwikkelt leeropdrachten over de landbouwvisie voor alle onderwijsniveaus. De opdrachten kunnen variëren van het organiseren van een discussiebijeenkomst voor agrariërs tot het houden van een klassengesprek over de vraag 'Wat betekent het voor het bedrijf van mijn vader?' In het najaar wordt het traject afgesloten met een grote, landelijke happening.

Tweede Kamer bespreekt Kiezen voor Landbouw

Op 13 maart bespreekt de Tweede Kamer de inhoud en de voortgang van de nota Kiezen voor Landbouw. De vaste kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer debatteren daarover met de minister. Als voorbereiding op dit

'notaoverleg' organiseert de Tweede Kamer op 22 februari een rondetafelgesprek waarvoor verschillende partijen vanuit het agrarisch bedrijfsleven, het onderzoek- en onderwijsveld en de overheid worden uitgenodigd. Zij kunnen daar hun reactie op Kiezen voor Landbouw laten horen.

Een sterke basis voor kennis

Onderzoek, voorlichting en onderwijs: het OVO-drieluik. De Nederlandse agrarische sector is er internationaal beroemd mee geworden. De landbouw van de toekomst vraagt om vernieuwing van die succesformule. De ondernemer is aan zet. En het ministerie van LNV faciliteert, door te waarborgen dat ondernemers toegang hebben tot kennis.

Het ministerie van LNV werkt aan een goede kennisinfrastructuur en een sterke kennisbasis. Daarom investeert LNV in onderzoeken die relevant zijn voor de sector. Maatschappelijke kennisvragen - of ze nu gaan over voedselveiligheid, natuur, landbouw, platteland - worden door LNV opgepakt, uitgezet bij onderzoekers en begeleid. Onderzoeksresultaten moeten publiekelijk toegankelijk worden gemaakt. Het gaat er tenslotte om dat ondernemers toegang hebben tot kennis.

Kennisvouchers

Aan welke kennis de ondernemer behoefte heeft? Dat weet hij zelf het beste. Daarom werkt het ministerie in het kader van Kiezen voor Landbouw onder meer aan 'kennisvouchers': tegoedbonnen waarmee een ondernemer zelf kennis kan inkopen, bijvoorbeeld bij onderzoekinstellingen. Groot voordeel van de vouchers - ten opzichte van subsidies: weinig voorwaarden en weinig administratieve rompslomp voor de ondernemer. Het vouchersysteem wordt door LNV ontwikkeld in overleg met de agrosector en andere sectoren die al ervaring hebben met vouchers - bijvoorbeeld het MKB. In 2007 moeten de eerste kennisvouchers worden uitgedeeld aan agrarisch ondernemers.

Kaderregeling kennis en advies

Ondernemers die deskundig advies willen inwinnen over de duurzame ontwikkeling van hun bedrijf, kunnen daarvoor subsidie krijgen via de Kaderregeling Kennis en Advies van het ministerie van LNV. Van die mogelijkheid hebben al veel agrariërs gebruik gemaakt. Zodra er weer nieuwe aanvragen kunnen worden ingediend voor deze regeling, wordt dat gepubliceerd op www.hetlnvloket.nl.

Onderzoeksresultaten digitaal beschikbaar

Wageningen Universiteit en Research Centrum voert in opdracht van het Ministerie van LNV onderzoeken uit, bijvoorbeeld op de terreinen duurzame landbouw, voedselveiligheid, klimaatverandering en agrologistiek. Op www.kennisonline.wur.nl worden de resultaten van die onderzoeken gepubliceerd en staan namen en e-mailadressen van de onderzoekers. Daarnaast verschijnt er iedere twee weken een nieuwsbrief en iedere maand een nieuwsmagazine. Via de website kunt u zich aanmelden voor een gratis abonnement.

Colofon

Contactpersoon Koos van Wissen
(regisseur implementatie 'Kiezen voor landbouw'),

j.m.van.wissen@minlnv.nl

Tekst Nawwara, Amsterdam

Vormgeving IFZ

Via deze nieuwsflits wordt u regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond de visienota 'Kiezen voor landbouw'. Kijk voor meer informatie ook op www.minlnv.nl.

In de landbouw van de toekomst staat de ondernemer centraal. Het gaat om zelfstandig strategisch ondernemen - gericht op de markt, de omgeving en de samenleving. Daardoor verandert de rol van LNV: van zorgen voor naar zorgen dat. LNV faciliteert. Dat betekent: minder regels, ruimte voor ondernemen, steun voor innovatie en faciliteren van ondernemers bij hun keuzes. In de nota 'Kiezen voor landbouw' is deze toekomstvisie voor de agrarische sector uitgewerkt.

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit